

Monitörden Yansıyanlar

Levent Daşkiran

leventdaskiran@yahoo.com

Anadolu Parsı Kullanıma Hazır

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE) bünyesinde yürütülen Uludağ Projesi kapsamında geliştirilen açık kaynak kodlu işletim sistemi Pardus'un 1.0 sürümü, 26 Aralık'tan itibaren İnternet üzerinden yayımlandı. Adını Anadolu Parsı'ndan alan Pardus, Genel Kamu Lisansı (GPL) ile ücretsiz olarak dağıtılabilen Linux'a dayalı bir işletim sistemi. Sürüm numarasının 1.0 olması, üzerinde gerekli testlerin yapıldığını ve kararlı çalışan bir sürüm olduğunun tescillendiğini gösteriyor.

Pardus geliştiricilerinden Doç. Dr. Erkan Tekman, Pardus üzerinde ilk çalışmaların, ulusal bir işletim sisteminin gerekliliğinin görülmesi üzerine 2003 yılı sonunda başlatıldığını, 2004 sonbaharında plan ve tasarım aşamalarından uygulama aşamasına geçildiğini belirtiyor. Halihazırda mevcut yaklaşık 300 Linux dağıtımı arasında Pardus'un öne çıkan en büyük özelliği, Türkçe doğal dil işleme kütüphanesi ve yazım denetimi eklentisi Zemberek sayesinde, kullanıcıya tam ve düzgün Türkçe desteği sunabilmesi. Bunun yanında sistemde kurulu yazılımların birbirleriyle uyumlu çalışmasını sağlayan yapılan-

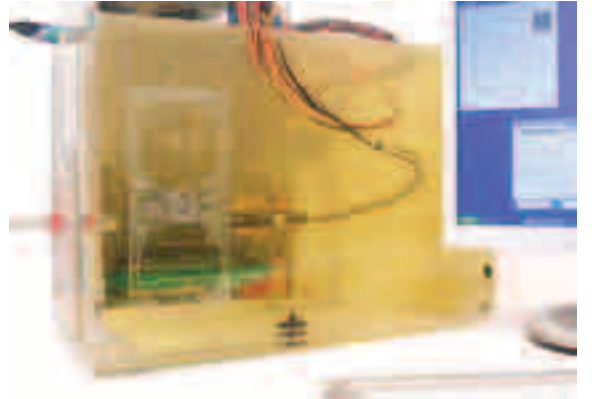
dırma yöneticisi ÇOMAR ve Pardus paket yönetim sistemi PİSi, Pardus ekibi tarafından geliştirilen ve Pardus'u diğer dağıtımlardan ayıran özgün uygulamalar arasında yer alıyor.

Pardus, yine kendisi gibi serbest olarak dağıtılabilen ve kullanım için herhangi bir lisans ücreti gerektirmeyen birçok popüler yazılımı da beraberinde getiriyor. Firefox İnternet tarayıcısı, OpenOffice.org ofis paketi, İnternet araçları, multimedia uygulamaları ve kişisel bilgi yönetim sistemleri gibi masaüstü bilgisayar kullanıcılarının ihtiyaçlarına cevap verebilecek onlarca uygulama, Pardus'un kurulumu sırasında sisteme yüklenebiliyor. Bu sayede işletim sistemi kurulumdan itibaren kullanıcıya sadece bir sistem altyapısı değil, tam bir ofis çalışma ortamı sunuyor.

Pardus'un yaygınlaşmasıyla Türkiye'nin yazılım ithalatında önemli tasarruf elde edilmesi ve yazılım maliyetlerinin azalmasına bağlı olarak e.dönüşüm ve bilgi toplumu genişletme sürecinin hızlanması bekleniyor. Pardus'u <http://www.uludag.org.tr> adresindeki bağlantıdan indirebilir, kurulumunun nasıl yapılacağı konusunda detaylı bilgi almak için http://www.uludag.org.tr/kurulum_nasil.html adresini ziyaret edebilirsiniz. Ancak kurulum dosyasının 700MB civarında olması nedeniyle dosyayı indirmenin biraz zaman alabileceğini göz önünde bulundurmanızda fayda var.

Fritöz Değil Bilgisayar Sistemi

Tom's Hardware web sitesi (<http://www.tomshardware.com>), bilişim dünyasındaki gelişmeleri yakından takip eden ve zaman zaman bu alanda değişik çözümlere de imza atan bir mecra. Son yaptıkları proje de bir hayli ilginç. Bilgisayar sistemlerinde ısınmanın büyük bir dert olduğundan ve bu sorunun çözümü için sistem bileşenlerine monte edilen güçlü soğutucuların sessiz çalışmasının rahatsızlık yarattığından ara ara bahsetmiştim. İşte bu arkadaşlar, sistem içinde güçlü bir ısı dağılımı sağlamak ve bu sayede yüksek iş yükü altında çalışan bileşenlerin pervane ihtiyacını ortadan kaldırmak için kasanın içini yağ ile doldurmayı akıl etmişler. Evet, bildiğiniz bitkisel yemeklik yağdan bahsediyorum. Önce şeffaf bir kasanın tüm deliklerini güzelce kapatan arkadaşlar, kasanın her köşesini de sızıntıya karşı güzelce silikonladıktan sonra sistemi kurup anakart ve sistem bileşenlerinin tamamının üstünü kaplayacak kadar yağ doldurmuşlar (yaklaşık 30 litre). Sonuç şaşırtıcı; sistem ağır yük altında düzgün bir şekilde çalışmaya devam ettiği gibi, parçaların üzerindeki sıcaklık tehlikeli kabul edilebilecek sınırların altında seyrediyor. Üstelik yağ yalıtkan bir madde olduğu için elektronik bileşenler arasındaki iletme de bir zarar vermiyor. İlk anda insanın nasıl olur diyeyi geliyor ama yapmışlar ve olmuş, hatta çalışan sistemin videosunu çekip siteme de koymuşlar. Yine de bunu evde denemenizi pek tavsiye etmem. İlla deneyecekseniz,

İç i yağ dolu bir kasanın estetik olup olmadığı tartışılır, ama farklı görüldüğü kesin.

projeyi uygulamaya koyanların uyguladıkları adımları dikkatle takip edin ve bitkisel yağ yerine motor yağı kullansaydık daha iyi olurdu tavsiyesine uyun. Yağ yerine su koysak, hatta içine de iki balık atsak diyorsanız, ona benzer bir şeyi de denemişler ancak 5 dakikadan fazla çalıştıramamışlar. İlgili yazının Tom's Hardware sitesinin Türkçe yayınında yer alan Türkçeleştirilmiş haline <http://www.tomshardware.com.tr/howto/20060109/index.html> adresinden ulaşabilirsiniz. Ayrıca aynı adresteki bağlantıları takip ederek sistemin çalışan halinin videosunu da bilgisayarınıza indirip seyredebilirsiniz.